

DuINKRANT

MET BIJDAGEN VAN JOHN VAN VLIET, MARJA ZANDBERG, HENK VAN BOURGONJE EN HENK WIJKHUISEN

WADDENEILANDEN

Internet

HAREN - Op internet is sinds kort een website geopend over de Waddenzee, Interwad genaamd. Allerlei informatie over de Wadden is beschikbaar en het is zelfs mogelijk om je mening te geven over bijvoorbeeld het waddenbeleid van de overheid middels het Interwad-café.

Via Interwad wordt door deskundigen een discussie gevoerd, die voor het grote publiek te volgen is. De vooraf geselecteerde deskundigen van zo'n twintig organisaties krijgen iedere week een nieuwe stelling. Hierop kunnen zij reageren.

Kortom, wie het fijne wilt weten over de Waddeneilanden en de Waddenzee gaat naar www.waddensea.org. Maar voor de lezers onder ons die nog op stoom lopen is bellen naar Interwad ook mogelijk, tel. 050-5331379.

Gasboring

LEEUWARDEN/HARLINGEN - In Leeuwarden heeft de President van de Rechtbank voor de derde opeenvolgende maal een door de Minister van Economische Zaken afgegeven vergunning voor proefboringen naar aardgas in het Waddengebied geschorst. Door de uitspraak kan de NAM voorlopig niet beginnen met een proefboring naar aardgas bij Ballum op Ameland.

De proefboring op Ballum maakte deel uit van een vijftal boringen in het waddengebied. De andere vier boringen die hadden moeten plaatsvinden in de Noordzeekustzo-

ne zijn al tot twee maal toe door de rechter geschorst. De laatste maal gebeurde dit op 28 april van dit jaar. De besluitvorming over de boringen in de Waddenzee zelf is als gevolg van deze rechterlijke uitspraak uitgesteld. Opmerkelijk is dat de NAM tot de conclusie is gekomen dat de boorvergunningen op inhoudelijke gronden niet te verdedigen zijn en heeft aangevoerd dat geen vergunning nodig was. De rechter heeft dit argument terzijde gelegd.

NOORD-HOLLAND

Kaalkap

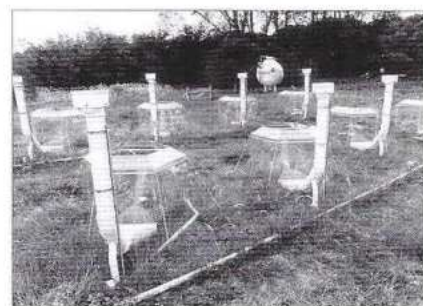
HEEMSKERK/BEVERWIJK - De westrand van Beverwijk en Heemskerk staat zwaar onder druk. Ingeklemd tussen Hoogovens en beide steden liggen nog enkele restanten duin en bosgebied uit betere tijden. Hiertoe behoort ook het landgoed Westerhout. Helaas bestaan plannen om deze groene zoom te gebruiken voor een westelijke randweg. Beide gemeenten zouden dan hun laatste restje groen voorgoed zien verdwijnen. Gelukkig liggen de gemeenten met elkaar overhoop, dus de westelijke randweg kan nog wel even op zich laten wachten. Inmiddels zijn echter al vele hectaren binnenduinos gekapt in deze groenstrook. Niet voor een randweg, maar voor de aanleg van een leidingtracé van het waterleidingbedrijf NV PWN. Dit bedrijf, dat verantwoordelijk is voor het beheer van 7000 ha. duingebied in Noord-Holland, is nu ook medeverantwoordelijk geworden voor de ontluistering van de groene buffer tussen Hoogovens en Beverwijk/Heemskerk. Bijna tien hectare kaalslag van onder meer oud eikenbos en oude kastanjabomen is het wrege resultaat. Nog niet zo lang geleden heeft dit bedrijf zich juist sterk gemaakt voor de verwerving van een restant binnenduinos, het zogenaamde Noordoost Oor in Heemskerk. Het lijkt erop dat met de huidige werkzaamheden

deze aankoop ruimhartig in negatieve zin is gecompenseerd.

Als een dief in de nacht werden de plaatselijke natuurbeschermingsorganisaties twee dagen voor de werkzaamheden overvallen met een gemeentelijk schrijven dat de werkbreedte minimaal zou zijn en een minimale hoeveelheid groen zou sneuvelen. Hoewel nog geprobeerd is om de activiteiten stop te zetten, was het kwaad al snel geschied. Bij de NV PWN wordt gewezen op het feit dat groen (de natuurbeheerders) zich buiten het beheergebied niet bemoeit met blauw (de waterwinners). Ongetwijfeld een verklaring voor de slechte afstemming, maar geen excuus voor deze struisvogelpolitiek die ten koste gaat van de natuur. Natuurbeheer en -bescherming gaat verder dan kadastrale-, beheer- en eigendoms grenzen.

Broeikaseffect

HEEMSKERK/AMSTERDAM - De zandzegge en het duinriet vormen het middelpunt van een onderzoek dat in 2000 een voorspelling moet geven hoe onze leefomgeving er honderd jaar later uitziet. In de duinen van Heemskerk verrijzen voor dit onderzoek acht doorzichtige kunststof kassen. Onderzocht wordt welke veranderingen er plaats vinden bij de twee genoemde plantjes, die bekend staan om hun snelle groei. Juist door die snelle groei is het goed mogelijk om te onderzoeken wat het effect is van de verhoogde blootstelling aan kooldioxide (CO₂) en Ultra Violet licht (UV-B). In de helft van de kassen wordt extra CO₂ ingebracht, zodat de verschillen met de andere kassen op den duur zichtbaar gemaakt kunnen worden. Bovendien worden stukjes van het duin met extra UV-B licht bestraald. Zoals bekend heeft CO₂ alles te maken met het broeikaseffect en UV-B met het gat in de ozon-laag.

Acht doorzichtige kunststofkassen staan sinds kort in de duinen van Heemskerk (foto: VU-Amsterdam).

Staatsnaturomonument

OVERVEEN - In het Natuurbeleidsplan (1990) en de zogenaamde Meerjarenprogramma's staat de intentie om alle duingebieden onder de werking van de natuurbeschermingswet te brengen voor 1998. De aanwijzing van duingebieden tot wettelijk beschermd "staatsnaturomonument" of "beschermde naturomonument" loopt echter met de snelheid van de wettelijk beschermde wijngaardslak. Het zal dus wel over de eeuwwisseling worden heengetild voordat deze toch niet zo ingewikkelde handeling

Watertransportbuizen met een diameter tot 1000 mm. lopen dwars door een kaalgeslagen binnenduinstrand bij Beverwijk (foto: Henk van Bourgonje).

(kaartje maken, toelichting schrijven en de handtekening van de Minister eronder) wordt afgerond.

Niettemin telt ook Stichting Duinbehoud haar zegeningen en is er weer een definitieve aanwijzing geschied. De zogenaamde "Duinen bij Overveen" zijn aangewezen als staatsnatuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet. Het betreft de gebieden Middenduin/Duinlust, het landgoed Elswout, een stukje duin langs de spoorlijn Haarlem-Zandvoort en het voormalige schietterrein aan de Zeeweg in Overveen.

De terreinen zijn in beheer bij Staatsbosbeheer, behalve het schietterrein. Dat is eigendom van Domeinen en wordt "beheerd" door Defensie, hetgeen zoiets wil zeggen als dat het genot van de jacht wordt verpacht. Niettemin heeft de status van oefenterrein geleid tot een zeer lage recreatiedruk op het terrein. Voor het landgoed Elswout komt de aanwijzing eigenlijk te laat. In DUIN 96:4 is uitvoerig ingegaan op het beheer van dit terrein aan de hand van een interview met Pieter Kan. Vooral door de aanwezigheid van een grote horecagelegenheid in de voormalige Orangerie, zijn veel maatregelen genomen die ten koste zijn gegaan van de natuurwaarden van dit landgoed.

Met de wet in de hand kunnen we in elk geval nu erger voorkomen.

ZUID-HOLLAND

Verzopen bollen

DE ZILK/NOORDWIJK - De kwekers in de Bollenstreek hebben 'vernattingschade' aan hun bollen geconstateerd. De grondwaterstand is naar hun mening te hoog om de bollen goed te laten gedijen. Die hogere waterstand wijten zij aan het beperken van de waterwinning in de duinen. In de Amsterdamse Waterleidingduinen is immers het Van Limburg Stirumkanaal gedempt en zijn enkele peilen opgezet. Deze maatregelen zijn bedoeld om verdroogde duinvaleien te regenereren. Door ze opnieuw in contact te brengen met het grondwater krijgt de karakteristieke flora en fauna een nieuwe kans. Als gevolg van deze maatregelen zijn volgens Gemeentewaterleidingen Amsterdam kleine veranderingen in de peilen opgetreden. De agrariërs spreken echter van waterschade die tot ver van het duingebied bij Voorhout merkbaar zou zijn. Zij hebben inmiddels een schadeclaim van maar liefst 8 miljoen in het vooruitzicht gesteld. Duinbehoud betwist niet dat er schade is. Of oorzaak en gevolg alleen bij de veranderingen in de Amsterdamse Waterleidingduinen liggen betwijfelen wij echter. Harde bewijzen ontbreken, zolang het lopende onderzoek daarnaar nog niet is afgerond. Duinbehoud heeft de agrariërs er op gewezen dat zij zelf ook een belangrijke rol in het waterbeheer spelen. Meer dan 50 jaar bollenteelt heeft er bijv. toe geleid dat grond, vastzittend aan de bollen, mee werd geoogst. Daarmee daalde het maaiveld en is het dicht bij het grondwaterpeil gekomen. Ook inklinking van de bodem na het zgn. 'omgronden', het omspuilen van veen en zandlagen, kent dat als neveneffect. Verder kunnen drainage en onderbemaling door de boeren zelf hebben bijgedragen aan het ontstaan van schade. Niet onbelangrijk tot slot zijn de weersomstandigheden en zelfs de stijging van de zeespie-

gel. Voordat voorbarige conclusies worden getrokken over wie de zwarte piet krijgt toegevoegd moeten de uitkomsten van het onderzoek worden afgewacht. Pas dan kan naar oplossingen worden gezocht. Het opnieuw aanzetten van de pompen is voor het duinecosysteem geen aantrekkelijke optie. Het realiseren van een hydrologische bufferzone tussen duin en akkerland is een op lange termijn voor zowel agrariërs als natuur veel duurzamere oplossing.

Fietspad

GOEDEREDE - De provincie Zuid-Holland en de gemeente Goedereede houden vast aan hun voornemen om een fietsverbinding naar de Kwade Hoek op Goeree aan te leggen. Stichting Duinbehoud, de Vereniging Natuurmonumenten en de regionale Vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee vreesden voor betreding van de kwetsbare vegetatie en versterking van de vele vogels. Ook de Raad van State meende dat het belang van de natuurwaarden in dit unieke gebied, niet opwoog tegen het belang van de aanleg van het fietspad. Op verzoek van genoemde natuurorganisaties onthield de Raad haar goedkeuring aan het betreffende deel van het nieuwe bestemmingsplan. Het provinciaal bestuur heeft inmiddels een alternatief tracé uitgewerkt. In dit voorstel wordt de fietsroute niet langer door, maar langs de Kwade Hoek geleid. Het voorstel is voor Stichting Duinbehoud onder voorwaarden aanvaardbaar. De verharding van een bestaand pad in de duinen moet verwijderd worden. Buiten de duinen moeten verkeersmaatregelen worden getroffen om de nieuwe fietsroute niet alleen aantrekkelijk, maar ook veilig voor recreanten te maken.

Harsbosje

WASSENAAR - Een omwonende atendeerde Stichting Duinbehoud op plannen van de gemeente Wassenaar om het Harsbosje te bebouwen. Ten behoeve van het verpleeghuis op landgoed Rust en Vreugd moe-

De Raad van State heeft een finaal vonnis geveld. De rand van het Engelse Veld in Bergen aan Zee is inmiddels bebouwd met villa's. Het overgebleven deel is beschermd natuurmonument geworden en zal door de NV PWN beheerd worden (foto: Henk Wijkhuizen).

ten daar aanleunwoningen worden neergezet. Stichting Duinbehoud, Haagse Vogelbescherming en AVN hebben de gemeente er op gewezen dat dit bosje van 1,5 ha een karakteristiek stukje strandwalbos vertegenwoordigt. Op zichzelf kleine aantastingen zoals dit bouwplan hebben er deze eeuw voor gezorgd dat al een derde van het oorspronkelijk oppervlak is verdwenen. De gemeente Wassenaar is gevraagd dit proces een halt toe te roepen. Elders op het landgoed is voldoende ruimte voor woningbouw te vinden; kappen van dit eiken-/berkenbos is volgens de natuurclubs daarom onnodig.

DELTA GEBIED

Jacht op Schouwen

SCHOUWEN - De jacht in het natuurgebied De Kop van Schouwen ligt nog altijd stil. De procedure tegen het verlenen van een jachtvergunning is volgens de Raad van State niet correct verlopen. Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij had verzuimd om een hoorzitting te houden. De bezwaren van Stichting Duinbehoud, hier mede optredend namens Faunabescherming, Dierenbescherming, en Vogelbescherming, konden daardoor niet goed worden beoordeeld. Deze uitspraak van de Raad van State verplichtte het Ministerie om deze hoorzitting alsnog te houden. Onlangs heeft Duinbehoud dus alsnog daar haar bezwaren tegen de jacht in dit natuurgebied kunnen toelichten. Net als in de procedure tegen de jacht in de Manteling van Walcheren, menen wij dat niet is aangetoond dat jacht in het natuurgebied noodzakelijk is, om landbouwschade daarbuiten te voorkomen.